

Handikappolitiskt program

**I Gagnefs kommun ska ingen känna sig hindrad
av sin funktionsnedsättning.**

2013 - 2017

Antagen av kommunfullmäktige 2013-12-09 § 174, dnr 2012:513/73

Innehåll

1. Bakgrund.....	3
2. Direktiv.....	3
3. Syfte.....	4
4. Definitioner.....	4
5. Avgränsningar i programmet.....	4
6. Ansvar och uppföljning.....	4
7. Samarbete med handikapporganisationerna.....	5
8. Mål för det handikappolitiska programmet i Gagnefs kommun.....	5
Bilaga 1 Checklista för lokalinventering.....	7
Bilaga 2 Checklista för analys av konsekvenserna för människor med funktionsnedsättning.....	10

Lagar och vägledande dokument för handikappolitiken i Gagnefs kommun

1. FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, www.regeringen.se
2. FN:s standardregler för personer med funktionsnedsättning, www.regeringen.se
3. Från patient till medborgare-en nationell handlingsplan för handikappolitiken från 2000, www.regeringen.se
4. Enkelt avhjälpna hinder, www.boverket.se
5. Boverkets byggregler, www.boverket.se
6. Reglemente för handikapprådet i Gagnefs kommun, www.gagnef.se

1. Bakgrund

För att en kommun ska kunna erbjuda alla människor även personer med funktionsnedsättning lika möjligheter behövs ett handikappolitiskt program. Ett program där alla har möjlighet att vara delaktiga och som systematiskt tar fasta på att göra samhället tillgängligt och användbart.

Gagnefs kommuns första handikappolitiska program antogs 2001 och arbetades fram av en arbetsgrupp utsedd av Kommunala Handikapprådet.

Den 14 januari 2009, trädde FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning i kraft i Sverige. Konventionens syfte är att säkerställa att de mänskliga rättigheterna för personer med funktionsnedsättning beaktas. Den nya konventionen består av 50 artiklar och fokuserar på icke-diskriminering. Konventionen beskriver åtgärder för att de medborgerliga, politiska, ekonomiska, sociala och kulturella rättigheterna för personer med funktionsnedsättning ska uppnås. Konventionen är juridiskt bindande och Gagnefs kommun ska därmed följa konventionen och kommunens handikappolitiska program utgår från FN:s konventioner om rättigheter för människor med funktionsnedsättning.

2. Direktiv

Kommunfullmäktige beslutade 2012-12-03 att tillsätta en beredning för att ta fram nytt förslag till ett handikappolitiskt program. Beredningens uppdrag har varit att upprätta det nya programmet utifrån hur man på lokal nivå ska arbeta med frågor som berör människor med funktionsnedsättning.

Programmet ska utformas så att angivna åtgärder på sikt integreras i all samhällsplanering och handikappaspekten genomsyrar all verksamhet.

Beredningen ska ange nya inriktningsmål och resultatmål för det handikappolitiska arbetet i Gagnefs kommun.

Beredningens ordförande: Jonas Källman

Ledamöter: Jonas Källman, Birgitta Panting, Linda Kvaløy-Johansson, Sven-Inge Persson, Irene Homman

Adjungerade ledamöter: Jonas Wittink, Anki Enevoldsen, Anna Eklund

3. Syfte

Syftet med det handikappolitiska programmet är att:

- ange inriktning för det handikappolitiska arbetet i Gagnefs kommun och beakta frågor som berör människor med funktionsnedsättning i det kommunala planeringsarbetet.
- uppmärksamma och åtgärda brister i miljön och inom olika samhällsområden, exempelvis brister i information, kommunikation och fysisk tillgänglighet, som hindrar människor med funktionsnedsättning att delta på lika villkor.

4. Definitioner

År 2007 fastslog Socialstyrelsen följande definitioner:

Funktionsnedsättning

En funktionsnedsättning är en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. En funktionsnedsättning kan uppstå till följd av sjukdom eller annat tillstånd eller till följd av en medfödd eller förvärvad skada. Sådana sjukdomar, tillstånd eller skador kan vara av bestående eller av övergående natur. (Källa: Socialstyrelsens termbank)

Funktionshinder

Ett funktionshinder är en begränsning som en funktionsnedsättning innebär för en person i relation till omgivningen. Exempel på begränsningar är svårigheter att klara sig själv i det dagliga livet och bristande delaktighet i arbetslivet, i sociala relationer, i fritids- och kulturaktiviteter, i utbildning och i demokratiska processer. Det handlar framförallt om bristande tillgänglighet i omgivningen. (Källa: Socialstyrelsens termbank)

5. Avgränsningar i programmet

Det handikappolitiska programmet ersätter inte lagar på området utan preciserar kommunens ambitioner att förbättra för personer med funktionsnedsättning. Programmet ersätter inte heller Gagnefs kommuns olika mål- och policyprogram.

6. Ansvar och uppföljning

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning ska tillämpas inom all kommunal verksamhet. För att fullfölja konventionen ska det handikappolitiska programmet vara vägledande.

Kommunstyrelsen ska årligen i anslutning till bokslutsarbetet samla in uppgifter om vilka handikappolitiska åtgärder som genomförts. De åtgärder som vidtagits under året av Gagnefs kommun ska rapporteras till det kommunala handikappolrådet som i sin tur förmedlar informationen till respektive organisation.

Kommunala handikappolrådet ska följa upp kommunens handikappolitiska program och lämna förslag till revidering. Uppföljning av det handikappolitiska programmet görs en gång per år och revidering bör genomföras var fjärde år. Reglementet för handikappolrådet bör revideras så att dessa uppdrag framgår.

Programmets fullföljande vilar på varje förvaltning, bolag och nämnd samt på alla kommunens anställda och förtroendevalda.

7. Samarbete med handikapporganisationerna

Gagnefs kommun samarbetar med handikapporganisationerna via det kommunala handikapprådet. Det kommunala handikapprådet sammanträder ca 4 gånger per år. Det är av vikt att människor med funktionsnedsättning och deras organisationer rådfrågas om utvecklingsprojekt som berör dem. Handikapprådet bör vara direkt engagerat i utvecklingen, tillämpningen och utvärderingen av sådana projekt. Kommunens valda ledamöter i rådet ska informera och ha en dialog med handikapporganisationernas representanter i rådet om verksamhetsförändringar som berör människor med funktionsnedsättning.

8. Mål för det handikappolitiska programmet i Gagnefs kommun

Inriktningsmål 1 Bemötande

Anställda och förtroendevalda ska ha kunskap och vara medvetna om situationen för personer med funktionsnedsättning.

Artiklar

- 8. Medvetandegörande om situationen för personer med funktionsnedsättning.
- 22. Respekt för privatlivet
- 27. Arbete och sysselsättning

Resultatmål

- Minst en gång per år ska anställda och förtroendevalda få aktuell information om situationen för personer med funktionsnedsättningar.

Strategi

Varje förvaltning, bolag och nämnd vidtar åtgärder som ökar medvetenheten och kunskapen hos anställda och förtroendevalda om situationen för personer med funktionsnedsättning.

Handikapprådet har en viktig roll när det gäller kunskap inom området och att sprida information vidare. Det ska finnas en upparbetad kontakt mellan förvaltningarna och representanter i handikapprådet.

Förslag till beslut inom kommunens alla verksamhetsområden bör konsekvensbeskrivas utifrån hur besluten kommer att påverka människor med olika funktionsnedsättningar. Checklista för detta finns som bilaga till programmet.

Inriktningsmål 2 Kommunikativ tillgänglighet

Den kommunikativa tillgängligheten utökas så att informationen om kommunens tjänster, service och verksamhet är tillgänglig för alla som vill delta.

Artiklar

- 9. Tillgänglighet
- 21. Yttrandefrihet och åsiktsfrihet samt tillgång till information
- 29. Deltagande i det politiska och offentliga livet

Resultatmål

- Alla kommuninvånare och besökare som vill ska få tillgänglig och användbar information om kommunens tjänster, service och verksamheter

Strategi

Informationen och dialogen om kommunens verksamhet samt de tjänster och den service kommunen erbjuder ska vara tillgänglig, användbar och begriplig på ett sådant sätt att var och en kan ta del av den och kommunicera på sina egna villkor. Alla kommuninvånare skall därmed kunna påverka och delta i det politiska och offentliga livet, vilket i sin tur minskar utanförskapet och den onödiga ohälsa detta ofta medför.

Kommunen måste ha rutiner och utrustning för att kunna tillgängliggöra sin information för alla människor oavsett funktionsnedsättning. Kommunen måste följa befintliga riktlinjer för webbsidor och annan elektronisk kommunikation. Tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionsnedsättning ska tillgodoses i all kommunal upphandling.

Förslag till beslut inom kommunens alla verksamhetsområden bör konsekvensbeskrivas utifrån hur besluten kommer att påverka människor med olika funktionsnedsättningar. Checklista för detta finns som bilaga till programmet.

Inriktningsmål 3 Fysisk tillgänglighet

Den fysiska tillgängligheten utökas varje år så att alla som vill delta har tillgång till kommunens tjänster, service och verksamheter.

Artiklar

9. Tillgänglighet

19. Rätt att leva självständigt och att delta i samhället

29. Deltagande i det politiska och offentliga livet

30. Deltagande i kulturliv, rekreation, fritidsverksamhet och idrott

Resultatmål

- Alla kommuninvånare och besökare som vill ska under året kunnat ta del av kommunens tjänster, service och verksamheter

Strategi

Inventering av befintliga lokaler i Gagnefs kommun ska genomföras, checklista finns som bilaga. I all kommunal ny- och ombyggnad av offentliga lokaler, bostäder, arbetsplatser och i planering och utformning av utemiljöer, samt gator och vägar, ska kommunen följa gällande lagstiftning och därmed beakta tillgängligheten och användbarheten för människor med olika funktionsnedsättningar. Det kommunala handikapprådet ska konsulteras redan i planeringsstadiet av om- och nybyggnader. Checklistan skickas till kommunens registrator som vidarebefordrar den till berörda personer samt det kommunala handikapprådet som ansvarar för uppföljningar av checklistan.

Förslag till beslut inom kommunens alla verksamhetsområden bör konsekvensbeskrivas utifrån hur besluten kommer att påverka människor med olika funktionsnedsättningar. Checklista för detta finns som bilaga till programmet. Checklistan skickas till kommunens registrator som vidarebefordrar den till berörda personer samt det kommunala handikapprådet som ansvarar för uppföljningar av checklistan.

De som arbetar med tillgänglighet måste ha nödvändig kunskap om konventionens skrivningar, mångfalden av funktionsnedsättningar samt funktionshinderrelaterade aspekter.

Tillgänglighet och användbarhet för personer med funktionsnedsättning ska tillgodoses i all kommunal upphandling.

Bilaga 1

Förslag till checklista för lokalinventering i Gagnefs kommun

1. Är utrymmena utformade så att de fungerar för personer med nedsatt rörelseförmåga?

a) Finns parkeringsplats reserverad och skyltad för personer med nedsatt rörelseförmåga inom 25 meter från entrén?

Ja ()

Nej ()

b) Är gångvägen fram till entrén framkomlig för personer som använder rullstol?

Ja ()

Nej ()

c) Är entrén i marknivå, eller kompletterad med användbar ramp eller hiss om det finns trappsteg fram till entrédörren?

Ja ()

Nej ()

d) Har entrédörren automatisk dörröppnare?

Ja ()

Nej ()

e) Är dörröppning/ar till entrén fri/fria från tröskel, eller har en tröskel som är högst 25 millimeter och avfasad?

Ja ()

Nej ()

f) Kan man ta sig från entrén till receptionen, kapprum och toalett, samt till utrymmen som ofta används av besökare utan att passera trappsteg?

Ja ()

Nej ()

2. Finns det minst en toalett i byggnaden/lokalen som personer med eldriven rullstol kan använda?

Ja ()

Nej ()

3. Är utrymmena utformade så att de fungerar för personer med nedsatt syn?

a) Är stora glasytor tydligt markerade?

Ja ()

Nej ()

Ej relevant ()

b) Finns taktil markering, punktskrift eller reliefknappar på hissknappar?

Ja ()

Nej ()

Ej relevant ()

c) Finns taltjänst i hissar, som informerar om vilken våning man befinner sig på?

Ja ()

Nej ()

Ej relevant ()

d) Är alla trappor kontrastmarkerade så att personer med nedsatt syn enkelt kan se stegen? (Exempelvis ljushetskontrast på nedersta och översta trappstegen.)

Ja ()

Nej ()

Ej relevant ()

**e) Är dörrar eller dörrkarmar kontrasterade i ljushet mot omgivande väggar?
relevant.**

Ja ()

Nej ()

Ej relevant ()

f) Är skyltar, symboler och texter utformade så att de är lätta att läsa och placerade så att de är lätta att upptäcka?

Ja ()

Nej ()

Ej relevant ()

4. Finns hörselteknisk utrustning (minislinga, teleslinga, mikrofoner) i lokalen?

a) I receptionen.

Ja ()

Nej ()

Ej relevant ()

b) Ja, i minst ett annat utrymme, till exempel samlingsal.

Ja ()

Nej ()

5. Uppfyller ni följande grundläggande krav för personer med allergi eller överkänslighet? Vilket av följande är aktuellt?

a) Undviker ni att ha gröna växter som kan vara allergiframkallande? (Till exempel benjaminfikus, hyacint, björkris)

Ja ()

Nej ()

b) Undviker ni allergiframkallande rengöringsmedel vid städning?

Ja ()

Nej ()

Ej relevant ()

Utredande tjänsteman: _____

Tjänsteställning: _____

Telefon: _____

E-mail: _____

Checklistan skickas till: registrator@gagnef.se

Bilaga 2

Checklista för analys av konsekvenserna för människor med funktionsnedsättning

Checklistan för funktionsnedsättning bör ingå som analysunderlag för samtliga beslut som tas i Gagnefs kommun och kan påverka människor med funktionsnedsättning.

Ärende:

1. Ligger beslutet i linje med kommunens handikappolitiska program?

Ja ()

Nej ()

Motivera:

2. Vilka olika funktionsnedsättningar kan beröras av förslaget?

Personer som har nedsatt rörelseförmåga eller har nedsatt ork

Personer som har svårt att se

Personer som har svårt att höra

Personer som har svårt att tåla vissa ämnen

Personer som har svårt att bearbeta, tolka och förmedla information

Andra funktionsnedsättningar:

3. Har ärendet gått till handikapprådet för utlåtande?

Ja ()

Nej ()

Vid nej, motivera varför det inte skall gå till handikapprådet:

4. Finns det något som hindrar att människor med funktionsnedsättning kan ta del av beslutets effekter?

Ja ()

Nej ()

Vid nej, vad?

5. Främjar beslutet funktionsnedsatta människors möjligheter att delta i och integreras i samhällslivet?

Ja ()

Nej ()

Motivera:

6. Sätt kryss i rutan om checklistan inte bedöms relevant i detta ärende:

()

Anser att ärendet ej har en funktionshinderspekt.

Motivera:

Utredande tjänsteman: _____

Tjänsteställning: _____

Telefon: _____

E-mail: _____

Checklistan skickas till: registrator@gagnef.se